

Høye forventninger til ny regjering

AKTUELT I FORENINGEN

MATTIS DAHL ÅMOTSBAKKEN

mattis.dahl.amotsbakken@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Legeforeningen og president Marit Hermansen mener helse må bli et satsingsområde for den nye regjeringen.

MÅ SATSE PÅ HELSE: Den nye regjeringen må prioritere helsesektoren for å ruste det offentlige helsevesenet mot eldrebølge og økte helseforskjeller. Foto: Foreningen for barnepalliasjon

Etter en intens og spennende valgkamp, er det nok en gang duket for politisk tautrekking, kompromisser og nye stortingsmeldinger i den kommende fireårsperioden. Legeforeningens president Marit Hermansen er krystallklar på at regjeringen må prioritere helsesektoren for å ruste det offentlige helsevesenet mot eldrebølge og økte helseforskjeller.

– I valgkamper vises løsninger ofte som glansbilder når de presenteres, men vi ser gang på gang at lovnader ikke følges opp i praktisk politikk, sier hun.

Hermansen trekker frem Bent Høies lovnad om 12 milliarder i friske midler til sykehusene i forrige valgkamp.

– Høie skal ha honnør for tallfestingen og forsøket, men han var tilslutt langt unna målet for en sektor som for hvert år opplever økte produktivitetskrav og smalere budsjetter.

Helse må prioriteres

Legeforeningen står sammen med befolkningen og pasientene om å prioritere den offentlige helsetjenesten i årene som kommer. I årets helsepolitiske barometer svarer befolkningen at det er helse og omsorg som bør ha førsteprioritet på statsbudsjettene når politikerne må prioritere tøffere i årene som kommer.

Hermansen er spesielt opptatt av å stanse utviklingen mot et mer todelt helsevesen. I opptakten til valgkampen var kreftbehandling og dyre medisiner en het potet i det politiske ordskiftet. Samtidig har stadig flere sikret seg private helseforsikringer. Hermansen mener det er et alvorlig signal som den nye regjeringen må ta på alvor.

– 60 prosent av befolkningen sier vi allerede har et todelt helsevesen hvor lommeboken avgjør hvor god behandling du får. Dette er alvorlig. Samtidig som de sosiale helseforskjellene øker, forsterkes todelingen av helsevesenet. Det setter tilliten til det offentlige helsevesenet under press.

Fortsatt mangelfulle investeringer

Presidenten fremhever at stadig færre senger, redusert liggetid og økt beleggsprosent fortsatt preger hverdagen for pasienter og ansatte i sykehusene. Fortsatt er det mangelfulle investeringer i IKT og sykehusene er ikke riktig dimensjonert for økt befolkningsvekst og den medisinske utviklingen.

– Høies sykehusplan hoppet bukk over det store investeringsbehovet og etterslepet i sykehusene. Sykehusplanen må også være en investeringsplan hvor det politiske ansvaret plasseres tydelig i Stortinget. Det er viktig at man ser helheten i pasienttilbudet i fremtidens spesialisthelsetjeneste. Derfor må innhold, geografi, personellutvikling og investeringer i infrastruktur sees i sammenheng når Stortinget skal vedta den neste sykehusplanen, sier presidenten.

Primærhelsetjenesten må høyt på dagsordenen

Sykehusene får ofte mest oppmerksomhet i opphetede helsedebatter i valgkamper. Når summer kastes ut i luften, ventetider debatteres heftig og plassering av lokalsykehus diskuteres, går ofte helsevesenets førstelinje i glemmeboken. Hermansen mener det er helt nødvendig at politikerne erkjenner at primærhelsetjenesten har fått nye krevende oppgaver, men uten at ressursene har fulgt med. Den nye regjeringen må sette primærhelsetjenesten høyt på dagsordenen i den neste fireårsperioden.

Lite har skjedd med fastlegeordningen siden den ble innført i 2001. Samtidig skårer den stadig høyere på befolkningsundersøkelser. Men mange opplever tiden som settes av til hver pasient for knapp, og mange kommuner sliter med å rekruttere nye fastleger.

– Dette er ikke bare en utfordring for distriktene, men også i de større byene, understreker Hermansen.

Bedre samarbeid og medisinskfaglig ledelse

Legeforeningen hadde store forventninger til Bent Høies stortingsmelding om primærhelsetjenesten i forrige fireårsperiode. Meldingen rettet etterlenget oppmerksomhet mot de grunnleggende utfordringene i primærhelsetjenesten og ble grundig debattert, men var vag på virkemidler og finansiering. Legeforeningen delte beskrivelsen om at det er særlig behov for samarbeid om eldre, kronikere og multisyke. Meldingen vektla også betydningen av å styrke den medisinskfaglige ledelsen i kommunene, som har vært et av Legeforeningens satsingsområder på primærhelsefeltet.

På høy tid å omsette dette i praksis

Riksrevisjonen siste rapport om Samhandlingsreformen viser at mens sykehusene skriver ut stadig sykere pasienter til kommunene stadig tidligere, har kommunene hverken økt sin kompetanse eller kapasitet.

– Her må det stilles krav om økt medisinskfaglig ledelse og kompetanse. Det trengs for alvor en satsing på medisin i kommunene. Her må den nye regjeringen følge opp tett de neste fire årene, sier en tydelig Hermansen.

Trenger flere fastleger og kortere lister

Med utgangspunkt i sommerens debatt om rekrutteringsutfordringer i fastlegeordningen sender presidenten en klar melding til den nye regjeringen: Fastlegeordningen er vellykket og populær og må styrkes med fastlegens medisinskfaglige kompetanse i sentrum.

– Flere pasienter med komplekse sykdommer og befolkningens ønske om bedre tilgjengelighet gjør det nødvendig med en økning av antall fastleger og reduksjon av listelengden for å ivareta den gode behandlingskvaliteten også i fremtiden. Skal allmennmedisinsk arbeid kjennetegnes ved kvalitet, tilgjengelighet og trygghet må den totale arbeidsmengden fordeles på flere leger, er Hermansens oppfordring.

Regjeringen må stille krav

Akuttmedisinsk beredskap og legevakt er ofte salderingsposter i den helsepolitiske debatten. Til tross for et omfattende kunnskapsgrunnlag om status og utfordringer for legevakttjenesten i dag, er den fortsatt et av de mest forsømte områdene i norsk helsetjeneste. Hermansen mener dette gjenspeiler seg i rekrutteringen til legevaktene, utstyret og variasjonen i tilbudet. Hun mener den nye regjeringen må ta innover seg at det er helt nødvendig at nasjonale helsemyndigheter i større grad legger føringer for de kommunale akutt-tjenestene. En slik strategi må ifølge Hermansen tydeliggjøre kommunes ansvar og forpliktelser.

– Legevakttjenesten må styrkes. Regjeringen må stille krav til kommunene om en felles akuttmedisinsk plan basert på risiko- og sårbarhetsanalyser. Vi trenger tiltak på systemnivå som sikrer et likeverdig tilbud i hele landet. Det må være legevaktoverlege i alle legevaktdistrikter og kommunelegen må få utvidet sitt ansvarsområde. Fastlegene må også kobles tettere i arbeidet med å utvikle kommunens akuttberedskap, sier en engasjert president.

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.